

Duben 2019

ANALÝZA ROZHLASOVÉHO VYSÍLÁNÍ

FREKVENCE 1

**PŘED VOLBAMI DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ A DO TŘETINY SENÁTU
PARLAMENTU ČR V ROCE 2018**

Objednatel: Česká republika – Rada pro rozhlasové a televizní vysílání
Zpracovatel: FOCUS – Centrum pro sociální a marketingovou analýzu, spol. s r. o.

OBSAH

1.	ZADÁNÍ ANALÝZY	4
2.	TEORETICKO-METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA	6
2.1	Mediální obraz	6
2.2	Mediální rámce	6
2.3	Objektivita a vyváženost: operacionální vymezení	7
2.4	Výzkumné otázky	9
2.5	Soubor, analytická jednotka a použité metody	10
2.6	Sběr dat, jejich zpracování, analytici a kodéři	11
2.7	Metody analýzy dat	11
2.7.1	<i>Kvantitativní analýza</i>	11
2.7.2	<i>Kvalitativní analýza</i>	12
3.	ANALYTICKÁ ČÁST	13
3.1	Zpravodajství Frekvence 1	14
3.1.1	<i>Zprávy F1</i>	16
3.1.1.1	Reprezentace voleb do zastupitelstev obcí (ZO)	16
3.1.1.2	Reprezentace voleb do Senátu PČR	21
3.2	Diskuzní pořad Frekvence 1: Pressklub	26
3.2.1	<i>Kvalitativní analýza profesních pochybení</i>	29
4.	HLAVNÍ ZÁVĚRY	31
4.1	Kvantitativní analýza	31
4.2	Kvalitativní analýza	32
5.	LITERATURA	33

1. ZADÁNÍ ANALÝZY

Objednatel RRTV formuloval základní požadavky pro předloženou analýzu následujícím způsobem (článek 1, Předmět smlouvy):

A) „Vypracování kvantitativně-kvalitativní obsahové analýzy“.

Výsledkem analýzy (..) „bude posouzení, zda ve sledovaných rozhlasových a televizních programech v předvolebním vysílání nedošlo k porušení ustanovení § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, resp. zda předvolební vysílání jako celek, i v rámci jednotlivých pořadů, dodržovalo zásady objektivního a vyváženého informování.“

B) Analýza:

- a. poskytne informace o tom, jaký prostor byl ve vysílání poskytnut jednotlivým kandidujícím subjektům, resp. jejich zástupcům, s jakými konotacemi a v jakých konkrétních kontextech (výstupy musí být vztaženy jak obecně ke zpravodajství a publicistice, tak k jednotlivým cyklickým řadám pořadů, a v odůvodněných případech, které vyplynou z analytického zpracování, případně k jednotlivým pořadům);
- b. poskytne informace o tom, jak bylo pracováno s informacemi a se zdroji, zda byla důsledně oddělována fakta a komentáře a jaká byla míra konfrontačnosti svědčící o možné ztrátě neutrality či dokonce podjatosti, resp. zda ve vysílání nebylo možné vysledovat prvky či postupy, které by byly prostředkem manipulace za účelem poškodit nebo naopak prospět některému kandidujícímu subjektu (při odhalení takových prvků je nutno je popsat a zasadit do vysvětlujících kontextů);
- c. umožní komplexní vyhodnocení, zda program, resp. provozovatel vysílání, v rámci předvolebního vysílání poskytl objektivní, vyvážený a nestranný obraz všech kandidujících subjektů, resp. jejich představitelů (při odhalení pochybení je nutné tento nedostatek popsat, zasadit do vysvětlujících kontextů a adekvátně argumentačně podložit).

Analýza je strukturována do tří základních částí. Po expozici (a) teoreticko-metodologických východisek následuje (b) analytická část, rozdělená do několika podkapitol věnovaných samostatně zadaným pořadům, (c) zjištění analýzy shrnují hlavní závěry, které v několika stručných тезích odpovídají na klíčové otázky.

Předložená analýza se pokouší odpovědět na otázku, zda následující pořady Frekvence 1, respektovaly při reprezentaci senátních a komunálních voleb a jejich aktérů, ustanovení § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Jinými slovy, předložená analýza poskytuje datové podklady, které by měly posloužit RRTV k informovanému zodpovězení otázky, **zda vysílání předvolebních pořadů Frekvence 1 jako celek, i jednotlivě, dodržovalo zásady objektivního a vyváženého informování.**

Analýza a její výsledky jsou koncipovány tak, aby byly použitelné jako podklad pro případné správní řízení. Bude tak primárně zohledněn pozitivistický, deskriptivní analytický přístup,

který danému cíli lépe vyhovuje. Subjektivněji zaměřené kvalitativní analytické postupy pak budou poskytovat především ilustraci případných sporných editoriálních postupů a současně nabídne RRTV i širší kontext některých vybraných profesních pochybení.

Na základě zadání RRTV byly analýze podrobeny následující pořady:

- Zprávy (7. 9. – 6. 10. 2018)
- Pressklub (3. 9. – 5. 10. 2018)

Na základě analýzy ale nelze dovozovat sílu dopadů a působení analyzovaných pořadů na chování voličů, respektive na širší společenské děje.

2. TEORETICKO-METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA

2.1 Mediální obraz

Základní teoretické předpoklady analýzy vycházejí z koncepce **mediálního obrazu**, respektive ze zákonitostí, které determinují jeho formování. Pro mediální obraz je určující to, že reprezentuje abstraktní kvalitu nebo ideu, která vznikla na základě určité manipulace se symboly, respektive znaky do komplexnějších komunikátů (například zpráv, reportáže či komentáře apod.), které vždy více či méně preferují, jak by mohli/měli mediální konzumenti daný obsah číst. Mediální obraz má povahu typifikovaného, zjednodušeného symbolu či přesněji znakové sestavy, která reprezentuje konkrétní objekty a události, do kterých se promítají představy, postoje, názory a zkušenosti jak jejich tvůrců, tak i konzumentů (Volek, 2013). Jinými slovy, forma jeho zarámování do určité míry vždy vede čtenáře při dekódování daného obsahu.

Mediální obraz ale představuje komplexnější formu než **mediální rámec**. Teorii mediálního obrazu tak budeme v naší analýze používat k výkladu procesu rekonfigurace a remediacce zdánlivě snadno uchopitelné reality do podoby zpravodajsko-publicistických komunikátů.

Pro výsledný mediální obraz tak má klíčový význam forma zarámování událostí či sociálních aktérů, v našem případě jednání politických stran a jejich kandidátů do ZO a Senátu PČR. Budeme sledovat transformaci této politické agendy do agendy mediální skrze různé formy jejího zarámování, které determinují i formy dekódování obsahu, respektive formy recepčního chování publika. Budeme tak sledovat ne/objektivitu, respektive ne/vyváženost mediálních obsahů jak za pomoci frekvenční analýzy proměnných, tak za pomoci kvalitativní analýzy různých typů argumentace včetně mechanismů mediálního zarámování, které má de facto charakter meta-komunikativních sdělení (Van Gorp, 2005).

2.2 Mediální rámce

V předložené analýze chápeme mediální rámcování jako meta-komunikativní úroveň komunikace (Bateson, 1954), která vede mediální konzumenty k tomu, jak mají číst a hodnotit zpravodajské a publicistické obsahy. Jinými slovy, rámce poskytují členům publika návod k tomu, jak na konkrétní situaci reagovat, respektive jak využít vlastní zkušenost, (Goffman, 1974) tak, aby dávala smysl recipovaným mediálním obsahům. Jinými slovy, rámce umožňují redukovat komplexní realitu a vytvářejí de facto schémata sloužící k její interpretaci.

V analýze vycházíme zvláště z předpokladů Todda Gitlina (2003), který chápe mediální rámce z hlediska jejich vzniku jako interpretační vzorce, které využívají novináři k rutinní organizaci diskurzu, a z hlediska jejich vlivu jako nástroje, které činí svět, nacházející se mimo přímou zkušenost čtenářů, přirozeným. Svou roli zde hraje i vlastní mediální zpravodajský provoz, který činí z rámců výsledek konkrétních sociálních a rutinizovaných procesů, k nimž se individuální jednání novináře vztahuje (Vliegenthart, van Zoonen 2011: 105). Jinými slovy, rámce v tomto smyslu propojují témata a problémy, respektive určují, která témata k sobě patří, a kdy je vhodné je použít. Jde o vodítka, nápovědi čtenářům, divákům, posluchačům, jak mají interpretovat a hodnotit dané obsahy. Bateson (2006) i Goffman (1974) se shodují v tom,

že interpretační rámec určuje definici situace i lidskou reakci na ni. Persuazivní efektivita mediálních rámců byla opakovaně experimentálně potvrzena (Kahneman, Tversky 1984; Iyengar, Kinder 2010).

V naší analýze se soustředujeme především na to, jak může proces rámcování ovlivnit **reprezentaci skutečnosti v tom smyslu, že vede zvýznamňování či naopak potlačování či zamlčování relevantních informací, postojů a hodnot**. Jinými slovy, zda a pokud ano, jakou formou porušuje objektivitu a vyváženost rámcovaných komunikátů.

Při identifikaci rámců budeme pracovat s modifikovanou definicí Roberta Entmana (1993), který je chápán jako procesy **selekce a zvýznamňování**. Zarámovat nějakou událost „*znamená vybrat některé aspekty vnímané reality a zvýznamnit je v komunikovaném textu takovým způsobem, aby prosazovaly určitou definici problému, kauzální interpretaci, morální hodnocení a/nebo doporučení*“ (Entman, 1993).

Identifikace, popis a analýza mediálních rámců byly využity pro finální syntetický popis mediálních obrazů kandidujících stran, hnutí a koalic, respektive jednotlivých kandidátů. To vše s cílem odpovědět na základní otázku, zda byla dodržena kritéria objektivitu a vyváženosti.

2.3 Objektivita a vyváženost: operacionální vymezení

V analýze jsme se primárně zaměřili na složku nestrannosti, respektive na posouzení vyváženosti a neutrality odvysílaného obsahu. Analyzovali jsme tak, do jaké míry se podařilo ve sledovaných pořadech **zabránit favorizaci/defavorizaci** jak kandidujících politických stran, tak jejich představitelů. Favorizaci či defavorizaci chápeme v rovině explicitní i implicitní jako pozitivní/negativní hodnocení vztahující se na analyzované subjekty, v našem případě politické strany, respektive osobnosti-kandidáty, jejich aktivity či ideje. **Soustředili jsme se tak na analytický popis chování sledovaných médií, respektive konkrétních novinářů, jejich jednání, postojů a výrazových prostředků, které se přímo i nepřímo podílelo na formování mediálního obrazu kandidujících subjektů.**

Zpravodajství a publicistika jako specifické nástroje popisu a analýzy společenských procesů jsou determinovány určitými normativními očekáváními, která na ně klade laická, ale i odborná veřejnost. Tato očekávání mají často povahu intuitivních, nepřímých strukturovaných představ, které bývají zastřešovány pojmem **objektivita**.

Normativní koncepce mediální (žurnalistické) objektivitu vychází z předpokladu, že je jí možné dosáhnout, nebo se tomuto normativnímu horizontu alespoň přiblížit. V naší analýze jsme proto vycházeli z toho, že **objektivní, vyvážené a nestranné zpravodajství poskytuje informace takovým způsobem, aby nedocházelo k de/favorizaci reprezentovaných subjektů a idejí, pokud neporušují obecné zákonné a etické normy zakotvené v českém zákonodárství, respektive ve speciálních normách, které vymezují chování masových médií**. Posuzujeme-li míru novinářské objektivitu, vždy de facto hodnotíme, jakým způsobem novináři shromažďují, zpracovávají, třídí a šíří informace a jak se to projevuje ve finální podobě mediálních obsahů.

V naší analýze jsme primárně vycházeli z takového pojetí žurnalistické objektivit, které akcentuje:

- a) poskytování **dostatečně širokého spektra názorů** na mediovanou problematiku,
- b) poskytování **rovnocenného prostoru** zastáncům jednotlivých názorových proudů či politických stran a veřejných institucí.

Analýza vychází z operacionálního vymezení dvou klíčových kategorií:

- a) **profesní (žurnalistické) objektivit, chápané jako teoretický, ideálně typický koncept, který poslouží k posouzení, zda byl dodržen zákon, resp. ustanovení § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb.**
- b) **editoriální (žurnalistické) vyváženosti, chápeme jako kvantitativně analyticky popsatelné chování zpravodajských médií ve vztahu k předmětu zadané analýzy – reprezentace politických subjektů v předvolební kampani.**

Oba koncepty představují v české mediální legislativě, respektive v různých podzákonných normách a kodexech, klíčová kritéria, podle kterých bývá posuzováno chování domácích médií. Možnosti jejich měření, respektive objektivitace, jsou dlouhodobě diskutovány a často zpochybňovány, a to jak z pohledu teoretického, tak i metodologického.

Hledání co nejpřesnějšího vymezení obou kategorií je předmětem dlouhodobého sporu, který se v zásadě týká otázky, do jaké míry je metodologicky korektní normativně měřit objektivitu symbolicky konstruovaných, tedy vždy subjektivně zatížených lidských komunikátů. Tato diskuse de facto neskončila, respektive oba tábory – skeptický i normativistický – stojí na svých pozicích, a výsledkem tohoto stavu je kompromisní akceptace obou kategorií v mediální legislativě. Tento stav se ostatně projevuje nejen v domácí mediální legislativě, která de facto nenabízí dostatečně přesné operacionální definice, podle kterých by bylo možné systematicky a opakovaně posuzovat naplnění obou kritérií.

Jinými slovy, domácí mediální legislativa nechává formulaci operacionálních definic obou kategorií na konkrétní analýze, a to s vědomím, že objektivita (zvláště ta žurnalistická) představuje ve společenských vědách cosi velmi těžko uchopitelného, respektive situačně podmíněného. I v naší analýze tak budeme využívat obě operacionální definice objektivit a vyváženosti ve vazbě na podmínky určené Zadávací dokumentací, respektive strukturou výběrových souborů.

Pro každou analýzu testující naplňování kritérií objektivit a vyváženosti znamená absence předem daného vymezení nutnost, aby si operacionální definici formulovala ad hoc, a to vzhledem k dané agendě, typu pořadů apod. Tato volnost sice zpochybňuje striktně objektivistický, pozitivistický předpoklad univerzální srovnatelnosti použitých měřících nástrojů, má ale své opodstatnění v tom smyslu, že umožňuje vyhnout se mechanické volbě indikátorů a poskytuje prostor pro tvůrčí, zkušenostně založenou tvorbu operacionálně adekvátních indikátorů. To ale současně vede k tomu, že každá podobná analýza pracuje vždy s poněkud odlišným teoretickým i metodologickým instrumentáři, respektive s jeho aplikací.

Žurnalistická objektivita bývá chápána v tomto smyslu jako rutinní novinářská praxe, která umožňuje odrážet reprezentovanou *skutečnost* zveřejňováním:

- a) **všech relevantních,**
- b) **věcně správných** a
- c) **nezkreslených** (tj. úplných) **informací**, jež
- d) musí být komunikovány tak, aby byla **jasně oddělena fakta od názorů.**

Různí autoři rozlišují ne zcela totožná kritéria objektivity, ale v zásadě se shodují v tom, že podmínkou objektivního referování o sociálních jevech je dodržení:

- a) **faktičnosti** (pravdivosti, informativnosti, relevance) a
- b) **nestrannosti**, která je sycena kategoriemi **vyváženosti a neutrality.**

Pro cíle této analýzy, která se zabývá televizní reprezentací specifické volební agendy v různých zpravodajsko-publicistických žánrech a formátech, vycházíme z Westerstahlovy (1983) definice, kterou modifikujeme tak, aby ji bylo možné aplikovat na analýzu zadaného obsahu. Westerstahl nahlíží na objektivitu z pohledu **faktičnosti a nestrannosti mediálního výstupu.** V prvním případě bývá posuzována *pravdivost, informativnost a relevance obsahu*, které nelze testovat jinak než komparací a pozorováním v terénu. Tímto směrem naše analýza primárně nepůjde, byť se v kvalitativní části pokusíme ve sledovaných obsazích popsat a vysvětlit podstatu případných:

- a) **informačních zkreslení,**
- b) **nezáměrných věcných pochybení,**
- c) **záměrných manipulativních propagandistických či dezinformačních praxí.**

Analýza tak využívá jak kvantitativní, tak i kvalitativní postupy. Vzhledem k rozsahu zadaného materiálu představuje těžiště jeho analýzy kvantitativní popis. V první fázi jsme se tak primárně zaměřili na druhou složku objektivity, kterou Westerstahl označuje jako **nestrannost**, a jež zahrnuje kritérium *vyváženosti*, jak s ním pracuje výše uvedená domácí legislativa a kodexy.

Věnovali jsme tak pozornost tomu, **do jaké míry byl kandidujícím subjektům umožněn srovnatelný přístup do vysílání:**

- a) formou **přímého zprostředkování** jejich komunikačního jednání v rámci dané kampaně,
- b) nebo formou **institucionalizace** jejich postojů a názorů;
- c) a **jaké strategie byly v těchto dvou typech reprezentačních strategií použity**, zvláště pokud vedly k de/favorizaci subjektu nebo idejí, které komunikoval.

2.4 Výzkumné otázky

Kvantitativní analýza se primárně zaměřila:

- a) Na analýzu naplňování kritéria **vyváženosti**, respektive kritéria proporcionálního zastoupení politických stran, hnutí, koalic a kandidátů z pohledu vybraných zpravodajských a publicistických pořadů jednotlivých vysílatelů i programů v daném převolebním období před konáním voleb do zastupitelstev obcí a třetiny Senátu PČR, a to jednotlivě i jako celku.

b) Na **užité žurnalistické rutinní postupy** využívané ve zpravodajství a publicistice při **vytváření obrazů** kandidujících politických stran či hnutí a jejich představitelů.

Za použití **kvantitativní obsahové** analýzy se pokusíme zodpovědět následující otázky:

- I. **Byly z pohledu frekvenční analýzy reprezentovány kandidující subjekty vyváženě?**
- II. **Do jakých interpretačních rámců vkládaly vybrané programy a pořady kandidující subjekty, a to zvláště v optice jejich de/favorizace?**
- III. **Jsou výsledné obrazy politických stran, respektive jejich představitelů výsledkem objektivní, vyvážené a nestranné editoriaální praxe?**

Za použití **kvalitativní obsahové** analýzy se pokusíme zodpovědět následující otázky:

- I. **Jakým způsobem reprezentovaly sledované zpravodajské a publicistické pořady kandidující subjekty, respektive docházelo v kvalitativní rovině k poškozování a nebo naopak podpoře jejich mediálního obrazu.**
- II. **V čem spočívala kvalitativní dimenze případné de/favorizace kandidujících subjektů?**
- III. **Jaké atributy kandidujících subjektů z významňovala analyzovaná média, pokud bylo možné hovořit o jejich de/favorizaci?**

2.5 Soubor, analytická jednotka a použité metody

Analýza prezentuje výsledky **vyčerpávajícího šetření**. Nebyla tudíž využita žádná z výběrových procedur, analyzovány byly **všechny zadané pořady, respektive relevantní příspěvky**, které sledované pořady odvíšily. Přesnost závěrů je v tomto případě vyšší než v případě analýz, které pracují s pravděpodobnostně konstruovanými soubory.

Základní **analytickou jednotkou** byl **obrazový nebo zvukový příspěvek**, který tematizoval problematiku voleb do obecních zastupitelstev nebo do Senátu PČR, respektive příspěvek, jenž:

- a) se primárně zabýval tématem výše uvedených voleb,
- b) pracoval s motivem daných voleb v podobě tematické sub-agendy, která je součástí jiné agendy, již rozvíjí či doplňuje,
- c) tematizoval chování kandidujícího politického subjektu a/nebo jeho představitelů, a to i v kontextu tzv. nevolební agendy (nebyla zmíněna explicitně kampaň), pokud byl příspěvek relevantní z pohledu formování mediálního obrazu kandidujícího politického subjektu nebo jeho představitele.

Příspěvek definujeme jako **zvukovou stopu**, která je zvukově nebo tematicky oddělena od předcházejícího a následujícího příspěvku.

Dále jsme pracovali v **kvalitativní části** analýzy s dalším subtypem analytické jednotky – **promluvou** (moderátorů, reportérů, komentátorů, expertů atd.), která byla využita při analýze publicistických pořadů. Její nejtypičtější formou je např. moderátorova otázka.

2.6 Sběr dat, jejich zpracování, analytici a kodéři

V rámci kvantitativní analýzy byla data kódována podle vytvořené kódovací knihy, ukládána do datové matice a následně zpracována statistickým software SPSS PC. Kódování realizovali zaškolení kodéři. Pro kvalitativní analýzu byly využity polostrukturované záznamové archy.

Každý analytik/kodér pracoval na jednom relativně samostatném celku. Kontinuálně probíhala diskuse sjednocující kódování nejednoznačně kategorizovatelných obsahů s cílem posílit interkodérskou reliabilitu. V druhém stupni kontrolního kódování byl celý vzorek podroben kontrole dvou analytiků, kteří měli za úkol sjednotit zbývající případy nejednoznačného kódování.

2.7 Metody analýzy dat

Vzhledem k očekávané heterogenitě analyzovaného materiálu bylo potřeba zvolit kombinaci metod a technik, které jsou schopny analyzovat různé aspekty komunikačních strategií jednotlivých pořadů/novinářů. V ideálním případě se použité metody doplňovaly, tzn. vykrývaly dílčí poznávací omezení kvantitativního, resp. kvalitativního postupu. Jinými slovy, kvalitativní analytické techniky se nemohou zabývat otázkami „co?“ a „kolik?“, jak to činí kvantitativní perspektiva, ale zaměřují se na významy, akcenty a kontexty chování daného pořadu/žurnalisty. Naopak tyto komunikační dimenze není schopen zcela zachytit kvantitativní postup, který se soustřeďuje primárně na popis struktury jevu, respektive na analýzu jeho dimenzí.

Jako **výchozí metoda**, propojující analýzu všech pořadů, byla zvolena **obsahová analýza** v její **kvantitativní i kvalitativní podobě**, která zohledňuje a kombinuje časový, typový i případový přístup (Krippendorff, 2004 a Neuendorf, 2002). Z pohledu základních cílů spočívají přednosti obsahové analýzy především v tom, že umožňuje kategorizovat a kvantifikovat relevantní proměnné a jejich indikátory v rozsahu, který nejsou kvalitativní metody výzkumu schopny pokrýt.

2.7.1 Kvantitativní analýza

Aplikace kvantitativní části obsahové analýzy probíhala v následujících krocích:

(a) V první kvantifikační fázi analýzy byly převedeny do operacionální, měřitelné podoby sledované indikátory tak, aby v rámci sledovaných programů umožňovaly měřit objektivitu, respektive vyváženost jednotlivých příspěvků, a to jak celé „předvolební agendy“, tak

z pohledu reprezentace jednotlivých politických stran, hnutí a koalic, (b) tyto měřitelné proměnné jsme rozdělili do subcelků, z nichž každý představoval jeden atribut indikující naplňování sledovaných kritérií objektivitu, respektive vyváženosti a nestrannosti. V rámci analýzy zpravodajských a publicistických pořadů jsme pracovali s následujícími indikátory:

A) PŘÍSPĚVEK

- TÉMA (dominantní/vedlejší motiv, který strukturoval předvolební agendu – otevřená otázka, kategorizovaná zpětně)
- STOPÁŽ (v sekundách)
- TYP PŘÍSPĚVKU (podle žánrového členění)

B) MLUVČÍ

- TYP (moderátor, reportér, komentátor, expert, vox pop apod.)
- SOUND BITE (čistá stopáž promluvy)
- STRANICKÁ A PROFESNÍ IDENTIFIKACE (politik, expert, vox pop apod.)
- PŘÍTOMNOST HODNOTÍCÍCH SOUDŮ VŮČI KANDIDÁTOVI

C) VOLBY

- POČET PŘÍSPĚVKŮ A JEJICH DISTRIBUCE (frekvence příspěvků věnovaných volbám a jejich rozložení v čase)
- STOPÁŽ (časové pokrytí agendy voleb jako celku)
- TEMATICKÉ INTERPRETAČNÍ RÁMCE

D) STRANY, Hnutí, KOALICE A KANDIDÁTI

- SOUND BITE (čistá stopáž promluvy všech „stranických promluv“, zvukových výstupů kandidátů, live i záznamů, v daném příspěvku)
- REFERENCE A JEJICH HODNOCENÍ (počet všech výpovědí o politickém subjektu v analyzovaných příspěvcích)
- CHARAKTERISTIKY A HODNOCENÍ STRANY/KANDIDÁTA (osobnostní, programové a ideové charakteristiky, favorizace/defavorizace formou hodnotících promluv/ soudů, které byly prosloveny moderátorem, reportérem, komentátorem nebo hosty).

2.7.2 Kvalitativní analýza

Otázka, do jaké míry dodržovaly jednotlivé programy v rámci sledovaného vysílání ustanovení § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb., resp. zda předvolební vysílání jednotlivých programů i v rámci jednotlivých pořadů dodržovala zásady objektivního a vyváženého informování, má i svou **kvalitativně analyzovatelnou dimenzi**, která může prohloubit základní kvantitativně naznačené rámce a trendy. Pro kvalitativní analýzu platí, že důkazem významu určitého jevu není jeho frekvenční nasycenost, ale **soustřeďuje se na významové akcenty samotných mluvčích/novinářů, které se snaží rekonstruovat.**

Vzhledem k výše uvedenému zadání jsme se v kvalitativní části analýzy zaměřili na **komunikační (konverzační) chování/promluvy/otázky, respektive výrazové prostředky, které konstruovali novináři ve sledovaných pořadech.** Analytickou jednotku představovala jak promluva/výrok profesionálního komunikátora (moderátora, reportéra, komentátora), tak

i jeho interakce s hosty. Cílem bylo zachytit jak artikulovaný postoj novinářů vůči politickým stranám/kandidátům, tak i jejich obraz, který z takové interakce vzniká.

Speciální pozornost jsme zaměřili na problematiku týkající se dodržování kritérií žurnalistické objektivit. Zvláštní pozornost byla věnována následujícím komunikačním situacím:

A) PROFESNÍ FAULY KMENOVÝCH ŽURNALISTŮ, kteří:

- straní politické straně/kandidátovi (přímo i nepřímo),
- snižují či zesměšňují stranu/kandidáta/y (přímo i nepřímo),
- nekorigují hosta/y, kteří poškozují kandidující stranu/kandidáta/kandidáty za použití nekorektních argumentů nebo jim naopak zjevně straní, byť byli pozváni do vysílání jako neutrální hodnotitelé.

B) VĚCNÁ POCHYBENÍ KMENOVÝCH ŽURNALISTŮ, kteří:

- vytvářejí zpravodajské artefakty stereotypizovaným popisem událostí, jež tímto způsobem mytologizují,
- uvádějí nepřesné informace,
- zkreslují informace,
- potlačují relevantní informace,
- nekorektně prezentují a interpretují data výzkumů veřejného mínění.

3. ANALYTICKÁ ČÁST

Analytická část zprávy je rozdělena do dvou základních podkapitol. První je věnována zpravodajství (Zprávy 7. 9. – 6. 10. 2018), druhá diskusnímu pořadu Pressklub (3. 9. – 5. 10. 2018).

3.1 Zpravodajství Frekvence 1

Jednotkou výzkumu byl zvukový příspěvek, splňující následující kritéria: byl obsahově tematizován přítomností (před) volební agendy, a/nebo se týkal chování kandidujících subjektů a jejich představitelů mimo volební kampaň a byl od ostatních příspěvků oddělen zvukově nebo tematicky. Kvantitativní výstupy za období před komunálními a senátními volbami prezentujeme odděleně.

Kritéria pro posouzení objektivitu a vyváženosti zpravodajství byla operacionalizována do podoby následujících indikátorů:

- celková stopáž příspěvků poskytnutá kandidujícím politickým subjektům,
- téma příspěvku ve vztahu k jednotlivým politickým subjektům,
- program politického subjektu,
- chování politického subjektu a jeho konkrétní kroky,
- představitelé a kandidáti politického subjektu,
- přítomnost hodnocení politického subjektu nebo jeho představitelů (neutrální/favorizující/defavorizující).

Dále jsme se zaměřili na jednotlivé mluvčí z řad představitelů politických subjektů. V tomto případě jsme pro každou politickou stranu zvlášť sledovali:

- počet mluvčích - představitelů politické strany - zahrnuje součet všech představitelů dané politické strany, kteří v příspěvku vystupují živě nebo ze záznamu,
- stopáž - zahrnuje součet všech promluv představitelů dané politické strany v daném příspěvku.

V rámci kvalitativní analýzy se pak soustředíme na konkrétní moderátorské chyby:

- **Favorizaci** budeme identifikovat na úrovni mluvčího/politického či jiného institucionálního subjektu diskuse. Jde o záměrné i nezáměrné zvukové, resp. verbální připsování pozitivního statu aktérům komunikační situace a/nebo jejich idejím formou, která posiluje hodnotu jejich mediálního obrazu nebo obrazu instituce/organizace, kterou/é reprezentují. Novinář, či jiní tvůrci pořadu tak činí způsobem, který nesleduje primárně informační či interpretační funkci, ale připsuje aktérům komunikační situace a jejich různým identitám (rasové, genderové, sociální, sexuální atd.) i idejím, které reprezentují, pozitivní status.
- **Defavorizaci** budeme identifikovat na úrovni mluvčího/ politického či jiného institucionálního subjektu diskuse. Jde o záměrné i nezáměrné zvukové, resp. verbální i nonverbální připsování negativního statu aktérům komunikační situace a/nebo jejich idejím formou, která poškozují jejich mediální obraz nebo obraz instituce/organizace, kterou/é reprezentují. Novinář, či jiní tvůrci pořadu tak činí způsobem, který nesleduje primárně informační či interpretační funkci, ale připsuje aktérům komunikační situace a jejich různým identitám (rasové, genderové, sociální, sexuální atd.) i jejich idejím, negativní status.
- nekorektní interpretace (např. zkreslování, zveličování...),
- informační nepřipravenost a/ nebo věcná nepřesnost při formulování dotazu,
- nepřesné odkazování na zdroj (odkaz na zdroj uveden nepřesně),

- používání argumentů, které nelze spojit s jasně definovaným zdrojem,
- neschopnost diskusi soudcovat, odhalovat rozpory v postojích účastníků – pouze v diskusích, ne v rozhovorech,
- neschopnost odhalovat rozpory v postojích účastníků,
- neschopnost korigovat “fauly”, kterých se diskutující dopouštěli,
- neovládnutí emocí (ironie, sarkasmu, zesměšňování) na straně moderátora,
- nekorektní interpretace dat výzkumů veřejného mínění (nejsou uvedeny parametry a kontext výzkumu: interval sběru dat, velikost vzorku, znění položených otázek, přeceňování jednoho měření jako by šlo o trend, neopravení nekorektní interpretace hostů pořadu, prezentace volební prognózy v době hlasování).

3.1.1 Zprávy F1

V této podkapitole analyzujeme Zprávy Frekvence 1 ve sledovaném období (7. 9. – 6. 10. 2018). Do analýzy vstoupily relace vysílané v následujících časech: 1:00, 2:00, 7:00, 12:00, 17:00 a 20:00 hodin, s průměrnou stopáží relace 2 min. 37 s. Analyzováno bylo 123 relevantních příspěvků.

3.1.1.1 Reprezentace voleb do zastupitelstev obcí (ZO)

Jak ukazuje tabulka 1, Zprávy pokrývaly předvolební agendu de facto každý den. Z pohledu typologie nastolování témat, šlo o tzv. *velmi intenzivní agendu*, kterou charakterizuje podle Brosiuse a Keplingera (1990) minimálně jeden příspěvek k danému tématu denně v daném pořadu/periodiku.

Tabulka č. 1: Struktura příspěvků podle zacílení na volby do ZO (N = 123)

typy příspěvku podle vztahu k tématu	počet	v %
Příspěvek tematizoval primárně volby do ZO	35	29 %
Agenda voleb do ZO představuje jen vedlejší téma příspěvku	3	2 %
Volby do ZO byly pouze okrajově zmíněny	3	2 %
Příspěvky tematizovaly mimovolební agendu týkající se kandidujících subjektů	82	67 %
Celkem	123	100 %

Nadrepräsentace hnutí ANO a ČSSD odpovídá skutečnosti, že jde o koaliční strany, které se podílejí dominantně na formování každodenní politické agendy. Tomu odpovídá i vysoký počet referencí o politických představitelích obou subjektů (tab. 2) a především násobně vyšší „hlasitost“, frekvence a celková stopáž promluv jejich reprezentantů ve vysílání (tab. 3). Jde o ilustraci tzv. mediálního bonusu vládních stran, které dominantně formují politickou agendu a tzv. tvoří politiku. Tento fenomén se standardně projevuje nejen ve volebních kampaních a nejen v ČR. V případě samotné volební agendy platí tento bonus primárně pro hnutí ANO a výrazně méně i pro druhou koaliční stranu ČSSD.

Tabulka č. 2: Počet referencí o kandidujících stranách (N = 159)

	celkem		volby do ZO byly hlavním nebo vedlejším tématem		volby do ZO nebyly hlavním nebo vedlejším tématem	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %
ANO	71	45 %	14	50 %	57	44 %
ČSSD	39	25 %	3	11 %	36	27 %
KSČM	17	11 %	2	7 %	15	11 %
TOP 09	10	6 %			10	8 %
ODS	7	4 %	3	11 %	4	3 %
KDU-ČSL	6	4 %	1	4 %	5	4 %
Piráti	4	3 %	2	7 %	2	2 %
STAN	1	1 %			1	1 %

	celkem		volby do ZO byly hlavním nebo vedlejším tématem		volby do ZO nebyly hlavním nebo vedlejším tématem	
Zelení	1	1 %	1	4 %		
Spojené síly pro Prahu	1	1 %	1	4 %		
Praha sobě	1	1 %	1	4 %		
celkem	159	100 %	28	100 %	131	100 %

Tabulka č. 3: Počet promluv, stopáž a průměrná délka promluvy podle kandidujících subjektů: volby do ZO (N = 123)

	celkem			volby do ZO byly hlavním nebo vedlejším tématem			volby do ZO nebyly hlavním nebo vedlejším tématem		
	počet promluv představitelů strany	celková stopáž promluv	průměrná délka promluvy	počet promluv představitelů strany	celková stopáž promluv	průměrná délka promluvy	počet promluv představitelů strany	celková stopáž promluv	průměrná délka promluvy
ANO	16	4 min 51 s	18 s	6	1 min 28 s	15 s	10	3 min 23 s	20 s
ČSSD	6	1 min 48 s	18 s				6	1 min 48 s	18 s
ODS	2	21 s	11 s				2	21 s	11 s
Piráti	1	17 s	17 s				1	17 s	17 s
KSČM	1	16 s	16 s				1	16 s	16 s
KDU-ČSL	1	28 s	28 s				1	28 s	28 s
STAN	1	31 s	31 s	1	31 s	31 s			
TOP 09	1	21 s	21 s				1	21 s	21 s

Tabulka 4 ilustruje také významnější roli personalizace zpravodajství F1, která je zvláště typická pro (semi)bulvární média.

Tabulka č. 4: Typy referencí o kandidujících stranách (N = 159)

	chování strany, konkrétní kroky		představitelé a kandidáti strany		celkem	
	Počet	v %	počet	v %	počet	v %
ANO	30	42 %	41	58 %	71	100 %
ČSSD	16	41 %	23	59 %	39	100 %
KSČM	7	41 %	10	59 %	17	100 %
TOP 09	3	30 %	7	70 %	10	100 %
ODS	6	86 %	1	14 %	7	100 %
KDU-ČSL	2	33 %	4	67 %	6	100 %
Piráti	3	75 %	1	25 %	4	100 %
STAN			1	100 %	1	100 %
Zelení	1	100 %			1	100 %
Spojené síly pro Prahu	1	100 %			1	100 %
Praha sobě	1	100 %			1	100 %
celkem	70	44 %	89	56 %	159	100 %

S výjimkou dvou koaličních subjektů (ANO, ČSSD) je počet identifikovaných referencí o kandidujících subjektech natolik nízký, že nelze usuzovat na podstatnější formy systematického a cíleného kvantitativního zvýhodňování/znevýhodňování některých subjektů. Jedinou výjimku představuje hodnocení KSČM (tab. 5).

Defavorizační obsahový kontext¹

Více než 12 defavorizujících referencí o KSČM se vymykalo ze standardního popisu ostatních frekventovaněji pokrývaných subjektů. Je ale třeba upozornit na to, že drtivá většina negativních příspěvků netematizovala volební agendu a týkala se mimovolebních témat. To samozřejmě neznamená, že tyto defavorizace nemohly ovlivnit chování voličů. Spíše jde ale o důsledek velmi nízkého pokrytí volební agendy spojené s KSČM (15 referencí). Defavorizace tak logicky narostly u mimovolební agendy.

Dominantní obsah defavorizačních referencí představovala kauza poslance Ondráčka, která zahrnovala

- *rekapitulace obvinění ze spolupráce s StB, které Ondráček adresoval Michalu Horáčkovi,*
- *Horáčkovo trestní oznámení pro pomluvu a následná parlamentní debata o vydání poslance k trestnímu stíhání².*

U zbývajících subjektů byl odvíšlán příliš nízký počet relevantních příspěvků, aby bylo možné učinit korektní analytické závěry ve smyslu jejich de/favorizace. Tematizovány byly:

- *protesty veřejnosti proti podpoře vlády ze strany komunistů³*
- *ostrý spor mezi Vojtěchem Filipem a Miroslavem Kalouskem, který se odehrál v Poslanecké sněmovně⁴.*
- *v případě KDU-ČSL šlo o žalobu na Jiřího Čunka kvůli jeho výrokům v kauze H-Systemu*
- *neúspěch strany o změnu legislativní úpravy vyplácení příspěvku na živobytí.*

Tabulka č. 5: Vyznění referencí o kandidujících subjektech – volby ZO (N = 159)

	neutrální		favorizace		defavorizace		celkem	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %	počet	v %
ANO	52	73 %	6	8 %	13	18 %	71	100 %
ČSSD	28	72 %	2	5 %	9	23 %	39	100 %

¹ Pokud porušily uvedené defavorizační postupy profesně etické standardy a vedly tak k poškozování mediálního obrazu kandidujících subjektů, věnujeme se jim detailněji v následující kvalitativní analýze.

² „Sněmovna by neměla vydat k trestnímu stíhání poslance KSČM Zdeňka Ondráčka. Plénu to dnes doporučil mandátový a imunitní výbor. Policie chce Ondráčka stíhat kvůli výrokům vůči někdejšímu prezidentskému kandidátovi Michalovi Horáčkovi.“ 25. 9. 2018, relace v 17 hod, čas 0:52

³ „Proti vládě ANO a ČSSD podpořené komunisty protestovaly na pražském Malostranském náměstí dvě stovky lidí. Požadovali vyvolání hlasování o nedůvěře vládě. Protest se odehrával nedaleko Sněmovny, která dnes jedná.“ 19. 9. 2018, relace ve 20 hod, čas 3:22

⁴ „Ve Sněmovně je zase jednou veselo. Na plénu se do sebe pustili šéf poslanců TOP 09 Miroslav Kalousek a předseda komunistů Vojtěch Filip. U řečnického pultíku padaly věty o tom, kdy byl kdo opilý nebo nadávky do bolševiků.“ 3. 10. 2018, relace ve 20 h, čas 1:49

	neutrální		favorizace		defavorizace		celkem	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %	počet	v %
KSČM	5	29 %			12	71 %	17	100 %
TOP 09	5	50 %	2	20 %	3	30 %	10	100 %
ODS	5	71 %	2	29 %			7	100 %
KDU-ČSL	3	50 %			3	50 %	6	100 %
Piráti	2	50 %	2	50 %			4	100 %
STAN	1	100 %					1	100 %
Zelení					1	100 %	1	100 %
Spojené síly pro Prahu			1	100 %			1	100 %
Praha sobě			1	100 %			1	100 %
celkem	101	64 %	16	10 %	42	26 %	159	100 %

Obsahová struktura referencí a rámcování kandidujících subjektů

Obsahová agenda všech výpovědí o politických stranách byla kategorizována do několika homogenních skupin, a to na dvou úrovních obecnosti – základní a rozvinuté. Detailní členění obsahové agendy ukazuje, že převládajícím tématem bylo jmenování nového ministra zahraničí (17 %), dále předvolební kampaň a chování stran před volbami (15 %) a kauza syrských sirotků (13 %).

Tabulka č. 6: Vyznění referencí o kandidujících subjektech – volby ZO (N = 159)

obsahová agenda referencí o stranách	počet	v %
jmenování nového ministra zahraničí	26	17 %
předvolební kampaň, chování stran před volbami	23	15 %
kauza syrských sirotků	20	13 %
sociální politika, sociální dávky	16	10 %
kritika vládní koalice za podporu od KSČM	12	8 %
debata o vydání poslance Ondráčka ke stíhání	11	7 %
volby obecně, organizace voleb	7	4 %
ekonomika, státní rozpočet	7	4 %
zdravotnictví	6	4 %
politická jednání, spory	5	3 %
ocenění, vyznamenání	5	3 %
kriminalita, rozhodnutí soudů	4	3 %
problémy Jiřího Paroubka	3	2 %
doprava, parkování, infrastruktura	3	2 %
nevolnost K. Schwarzenberga	3	2 %
dostupnost bydlení	3	2 %
zemědělství	2	1 %
veřejné zakázky	1	1 %
kauzy Andreje Babiše	1	1 %
celkem	159	100 %

Pro větší přehlednost a snazší analytické uchopení jsme výše prezentovanou strukturu obsahové agendy sloučili do několika širších kategorií – interpretačních rámců. Vzájemnou vazbu obou úrovní obecnosti ukazuje následující schéma.

Tabulka č. 7: Struktura obsahové agendy - kategorizace

detailní členění	kategorizace
kauza syrských sirotků	aktuální vnitropolitická agenda
jmenování nového ministra zahraničí	
politická jednání, spory	
problémy Jiřího Paroubka	
kritika vládní koalice za podporu od KSČM	
debata o vydání poslance Ondráčka ke stíhání	
kauzy Andreje Babiše	
předvolební kampaně, chování stran před volbami	předvolební kampaň, chování stran v kampani
sociální politika, sociální dávky	zdravotnictví, sociální systém
zdravotnictví	
veřejné zakázky	ekonomika, doprava, zemědělství
ekonomika, státní rozpočet	
doprava, parkování, infrastruktura	
dostupnost bydlení	
zemědělství	
průběžné, finální výsledky voleb	průběh a výsledky voleb
volby obecně, organizace voleb	
kriminalita, rozhodnutí soudů	kriminalita, rozhodnutí soudů
nevolnost K. Schwarzenberga	ostatní
ocenění, vyznamenání	

Následující tabulka ukazuje, jak byly definované interpretační rámce využity ke konstrukci mediálního obrazu kandidujících subjektů. Tyto závěry můžeme ovšem učinit pouze pro subjekty, pro něž jsme shromáždili dostatečný počet referencí.

Nejčastěji byl v našem souboru zastoupen rámeček *aktuální vnitropolitické agendy*, který byl využit především pro vytváření mediálního obrazu KSČM (zejména prostřednictvím sporu o vydání poslance Ondráčka) a ČSSD (díky zpravodajskému pokrývání sporů o obsazení pozice ministra zahraničí).

Následoval *rámeček předvolební kampaně a chování stran v předvolebním období* byl silněji zastoupen zejména u ODS.

Téma *zdravotnického a sociálního systému* bylo nadprůměrně zastoupeno u ANO a ČSSD – tedy stran zodpovědných za tyto rezorty.

Tématika *ekonomiky, dopravy a zemědělství* byla u jednotlivých kandidujících subjektů přítomna ve srovnatelném měřítku.

Ostatní interpretační rámce se již na konstrukci mediálního obrazu podílely jen v relativně malé míře.

Tabulka č. 8: Mediální obraz kandidujících subjektů v interpretačních rámcích (N = 159)

	aktuální vnitropolitická agenda	předvolební kampaň, chování stran v kampani	zdravotnictví, sociální systém	ekonomika, doprava, zemědělství	průběh a výsledky voleb	kriminalita, korupce	ostatní	počet
ANO	42 %	23 %	18 %	11 %	1 %	1 %	3 %	71
ČSSD	69 %	3 %	15 %	10 %			3 %	39
KSČM	94 %			6 %				17
TOP 09	30 %			20 %			50 %	10
ODS		71 %		14 %	14 %			7
KDU-ČSL		17 %	33 %			50 %		6
Piráti	25 %		25 %		50 %			4
STAN	100 %							1
Zelení					100 %			1
Spojené síly pro Prahu					100 %			1
Praha sobě					100 %			1
celkem	49 %	15 %	14 %	10 %	4 %	3 %	5 %	158

3.1.1.2 Reprezentace voleb do Senátu PČR

Jak ukazuje tabulka 9, Zprávy pokrývaly danou předvolební agendu de facto stejně intenzivně jako volby do ZO, tj. minimálně každý den. Z pohledu typologie nastolování témat šlo o tzv. *velmi intenzivní agendu*, kterou charakterizuje podle Brosiuse a Keplingera (1990) minimálně jeden příspěvek k danému tématu denně v daném pořadu/periodiku.

Tabulka č. 9: Struktura příspěvků podle zacílení na volby do Senátu PČR (N = 139)

typy příspěvku podle vztahu k tématu	počet	v %
Příspěvek tematizoval primárně volby do Senátu PČR	32	23 %
Volby do Senátu PČR byly pouze okrajově zmíněny	1	1 %
Příspěvky tematizovaly mimovolební agendu týkající se kandidujících subjektů	106	76 %
celkem	139	100 %

I v této senátní subagendě platí to, co pro volby do ZO. Nadreprezentace hnutí ANO a ČSSD koaličních stran, které se podílejí dominantně na formování každodenní politické agendy. Tomu odpovídá i vysoký počet referencí o politických představitelích obou subjektů (tab. 10) a především násobně vyšší „hlasitost“, frekvence a celková stopáž promluv jejich reprezentantů ve vysílání (tab. 11). V případě této senátní subagendy platil tento bonus primárně pro hnutí ANO, ale i pro druhou koaliční stranu ČSSD, byť výrazně méně.

Tabulka č. 10: Počet referencí o kandidujících stranách – volby do Senátu (N = 196)

	celkem		volby do Senátu byly hlavním nebo vedlejším tématem		volby do Senátu nebyly hlavním nebo vedlejším tématem	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %
ANO	83	42 %	12	29 %	71	46 %
ČSSD	44	22 %	4	10 %	40	26 %
KSČM	18	9 %	3	7 %	15	10 %
ODS	14	7 %	9	21 %	5	3 %
TOP 09	10	5 %			10	6 %
Piráti	9	5 %	6	14 %	3	2 %
KDU-ČSL	8	4 %	2	5 %	6	4 %
STAN	4	2 %	3	7 %	1	1 %
SPD	1	1 %			1	1 %
Zelení	1	1 %			1	1 %
Nezávislý kandidát	1	1 %			1	1 %
Nezávislí	1	1 %	1	2 %		
Svobodní	1	1 %	1	2 %		
Ostravak	1	1 %	1	2 %		
celkem	196	100 %	42	21 %	154	100 %

Tabulka č. 11: Počet promluv, stopáž a průměrná délka promluvy – volby do Senátu (N = 139)

	celkem			volby do Senátu byly hlavním nebo vedlejším tématem			volby do Senátu nebyly hlavním nebo vedlejším tématem		
	počet promluv představitelů strany	celková stopáž promluv	průměrná délka promluvy	počet promluv představitelů strany	celková stopáž promluv	průměrná délka promluvy	počet promluv představitelů strany	celková stopáž promluv	průměrná délka promluvy
ANO	17	5 min 17 s	19 s	1	26 s	26 s	16	4 min 51 s	18 s
ČSSD	7	2 min 4 s	18 s	1	16 s	16 s	6	1 min 48 s	18 s
ODS	4	1 min 0 s	15 s	2	39 s	20 s	2	21 s	11 s
Piráti	1	17	17 s				1	17 s	17 s
KSČM	1	16	16 s				1	16 s	16 s
KDU-ČSL	1	28	28 s				1	28 s	28 s
STAN	1	31	31 s				1	31 s	31 s
TOP 09	1	21	21 s				1	21 s	21 s

Tabulka 12 ilustruje i v tomto případě významnější roli personalizace ve zpravodajství F1, která je zvláště typická pro (semi)bulvární média. S výjimkou dvou koaličních subjektů (ANO, ČSSD) jde ale o tak nízké zastoupení, že nelze usuzovat na podstatnější formy systematického a cíleného kvantitativního zvýhodňování/znevýhodňování některých subjektů.

Tabulka č. 12: Typy referencí o kandidujících stranách – volby do Senátu (N = 196)

	chování strany, konkrétní kroky		představitelé a kandidáti strany		celkem	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %
ANO	41	49 %	42	51 %	83	100 %
ČSSD	19	43 %	25	57 %	44	100 %
KSČM	8	44 %	10	56 %	18	100 %
ODS	13	93 %	1	7 %	14	100 %
TOP 09	3	30 %	7	70 %	10	100 %
Piráti	8	89 %	1	11 %	9	100 %
KDU-ČSL	4	50 %	4	50 %	8	100 %
STAN	3	75 %	1	25 %	4	100 %
SPD	1	100 %			1	100 %
Zelení	1	100 %			1	100 %
Nezávislý kandidát			1	100 %	1	100 %
Nezávislí	1	100 %			1	100 %
Svobodní	1	100 %			1	100 %
Ostravak	1	100 %			1	100 %
celkem	104	53 %	92	47 %	196	100 %

Tabulka 13 ukazuje vysoký podíl defavorizace KSČM (47 %). Je ale třeba upozornit na to, že drtivá většina negativních příspěvků netematizovala volební agendu (3 reference) a týkala se agendy mimovolební (15 referencí). Z toho samozřejmě neplyne, že by neměly vliv na volební chování. Jde spíše o efekt nízké pozornosti věnované volební agendě KSČM. Nutně tak defavorizace narostly v pokrývanější mimovolební agendě. Jelikož všechny příspěvky obsahující výpovědi s negativním hodnotícím vyzněním vůči KSČM byly odvysílány v období před konáním voleb do obecních zastupitelstev, je jejich obsahová agenda stejná jako v předchozí kapitole a znovu ji zde neuvádíme.

U zbývajících subjektů byl odvysílán příliš nízký počet relevantních příspěvků, aby bylo možné učinit korektní analytické závěry ve smyslu jejich de/favorizace.

Tabulka č. 13: Vyznění referencí o kandidujících subjektech – volby do Senátu PČR (N = 196)

	neutrální		favorizace		defavorizace		celkem	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %	počet	v %
ANO	56	67 %	14	17 %	13	16 %	83	100 %
ČSSD	31	70 %	2	5 %	11	25 %	44	100 %
KSČM	6	33 %			12	67 %	18	100 %

	neutrální		favorizace		defavorizace		celkem	
ODS	10	71 %	4	29 %			14	100 %
TOP 09	5	50 %	2	20 %	3	30 %	10	100 %
Piráti	7	78 %	2	22 %			9	100 %
KDU-ČSL	3	38 %	2	25 %	3	38 %	8	100 %
STAN	2	50 %	2	50 %			4	100 %
SPD	1	100 %					1	100 %
Zelení					1	100 %	1	100 %
Nezávislý kandidát					1	100 %	1	100 %
Nezávislí	1	100 %					1	100 %
Svobodní	1	100 %					1	100 %
Ostravak	1	100 %					1	100 %
celkem	124	63 %	28	14 %	44	22 %	196	100 %

Obsahová struktura referencí a rámcování kandidujících subjektů

Následující tabulka č. 14 mapuje obsahovou strukturu referencí o kandidujících subjektech. Nejčastěji je zde zastoupena reprezentace průběžných či finálních výsledků voleb (17 %), spory kolem jmenování nového ministra zahraničí (13 %) a agenda předvolební kampaně či chování kandidujících subjektů v předvolebním období (12 %).

Tabulka č. 14: Struktura obsahové agendy referencí - detailně (N = 196)

	počet	v %
průběžné, finální výsledky voleb	34	17 %
jmenování nového ministra zahraničí	26	13 %
předvolební kampaně, chování stran před volbami	24	12 %
kauza syrských sirotků	20	10 %
sociální politika, sociální dávky	16	8 %
kritika vládní koalice za podporu od KSČM	12	6 %
debata o vydání poslance Ondráčka ke stíhání	11	6 %
ekonomika, státní rozpočet	7	4 %
Zdravotnictví	6	3 %
veřejné zakázky	5	3 %
volby obecně, organizace voleb	5	3 %
politická jednání, spory	5	3 %
ocenění, vyznamenání	5	3 %
problémy Jiřího Paroubka	4	2 %
kriminalita, rozhodnutí soudů	4	2 %
doprava, parkování, infrastruktura	3	2 %
nevolnost K. Schwarzenberga	3	2 %
dostupnost bydlení	3	2 %
Zemědělství	2	1 %
kauzy Andreje Babiše	1	1 %
celkem	196	100 %

Kategorizací detailní obsahové agendy do širších segmentů jsme vytvořili interpretační rámce, s jejichž pomocí mapujeme vytváření mediálního obrazu kandidujících subjektů. Při interpretaci následující tabulky je ovšem nutno brát v potaz absolutní četnosti referencí navázaných na jednotlivé kandidující subjekty – v případě malého počtu jednotek je vypovídací hodnota velmi omezená.

Rámec aktuální vnitropolitické agendy byl využit zejména pro vytváření mediálního obrazu KSČM a ČSSD.

Rámec průběhu a výsledků voleb „nasvědčoval“ především obraz Pirátské strany a ODS, rámec předvolební kampaně a chování kandidujících subjektů v kampani je výrazněji zastoupen u ODS a ANO.

Téma *zdravotnictví a sociálních otázek* bylo nadprůměrně často využito u ODS a ANO.

Ekonomická, dopravní a zemědělská optika byla u jednotlivých kandidujících subjektů přítomna ve srovnatelném měřítku.

Tabulka č. 15: Mediální obraz kandidujících subjektů v interpretačních rámcích (N = 196)

	aktuální vnitropolitická agenda	průběh a výsledky voleb	předvolební kampaně, chování stran v kampani	zdravotnictví, sociální systém	ekonomika, doprava, zemědělství	kriminalita, korupce	ostatní	počet
ANO	36 %	14 %	19 %	16 %	11 %	1 %	2 %	83
ČSSD	61 %	5 %	2 %	14 %	16 %		2 %	44
KSČM	89 %	6 %			6 %			18
ODS		57 %	36 %		7 %			14
TOP09	30 %				20 %		50 %	10
Piráti	11 %	78 %		11 %				9
KDU-ČSL		25 %	12 %	25 %		38 %	0 %	8
STAN	25 %	75 %						4
SPD			100 %					1
Zelení		100 %						1
Nezávislí		100 %						1
Svobodní		100 %						1
Sdružení Ostravak		100 %						1
Nezávislý kandidát	100 %							1
celkem	40 %	20 %	12 %	11 %	10 %	2 %	4 %	196

3.2 Diskuzní pořad Frekvence 1: Pressklub

V této podkapitole analyzujeme diskuzní pořad Frekvence 1 Pressklub, který vysílá F1 v Po-Pá po 18. hodině. Stanice prezentuje pořad jako novinářský rozhovor s jedním hostem. Stopáž pořadu nepřekračuje 30 minut.

V souladu se zadáním jsme analyzovali příspěvky odvysílané v období 3. 9. – 5. 10. 2018, kdy odvysílal Pressklub 15 rozhovorů. Jak ukazují tabulky 16 a 17, primárně se věnovalo tématu voleb do ZO 6 rozhovorů. Volby do Senátu PČR netematizoval dominantně ani jediný rozhovor. Ve třech se předvolební agenda objevila jako vedlejší téma. Jinými slovy, pouze devět rozhovorů s politiky kandidujících stran a hnutí lze považovat za relevantní podklad pro analýzu reprezentace předvolební agendy. V dalších rozhovorech byla volební či politická témata zmíněna okrajově. Celkově tak Pressklub nastoloval velmi slabou volební agendu.

Tabulka č. 16: Struktura příspěvků podle zacílení na volby do zastupitelstev obcí (N = 15)

typy příspěvku podle vztahu k tématu	počet příspěvků	v %
Příspěvek tematizoval primárně volby do ZO	6	40 %
Agenda voleb do ZO představuje jen vedlejší téma příspěvku	2	13 %
Volby do ZO byly pouze okrajově zmíněny	6	40 %
Příspěvky tematizovaly mimovolební agendu týkající se kandidujících subjektů	1	7 %
celkem	15	100 %

Tabulka č. 17: Struktura příspěvků podle zacílení na volby do Senátu (N = 15)

typy příspěvku podle vztahu k tématu	počet příspěvků	v %
Příspěvek tematizoval primárně volby do Senátu PČR		
Agenda voleb do Senátu PČR představuje jen vedlejší téma příspěvku	1	7 %
Volby do Senátu PČR byly pouze okrajově zmíněny	4	27 %
Příspěvky tematizovaly mimovolební agendu týkající se kandidujících subjektů	10	67 %
celkem	15	100 %

Zastoupení jednotlivých kandidujících subjektů bylo ve vysílání tak nízké, že zde podobnější kvantitativní analýza neumožňuje usuzovat na záměrné a systematické zvýhodňování či znevýhodňování kandidujících subjektů. Je ale patrné, že v daném intervalu neodpovídalo zastoupení politiků ODS zcela politické síle této strany v PČR (tab. 18). Zdá se, že dramaturgie pořadu akcentovala spíše vládní perspektivu a od ní odvozenou společenskou váhu dvou nejfrekventovaněji reprezentovaných subjektů. Skutečnost, že za vládní strany hovořilo 24 reprezentantů, zatímco za opoziční strany pouze 19, naznačuje, jaký byl stranický výběrový klíč. Pokud bychom přičetli k vládním politikům ještě „tiché vládní společníky z KSČM“, byla by nadreprezentace vládního diskurzu za hranicí vyvážené opozičně/poziční optiky.

Tabulka č. 18: Hosté v relevantních příspěvcích pořadu (N = 15)

datum vysílání	host
3. 9.	Mikuláš Ferjenčík (Piráti), poslanec
5. 9.	Milan Hnilička (ANO), poslanec
6. 9.	Jaroslav Kubera (ODS), senátor
7. 9.	Pavlem Novotný (ODS), kandidát na starostu MČ Praha-Řeporyje
12. 9.	Jiří Suchý, herec
13. 9.	Patrik Nacher (ANO), kandidát do zastupitelstva Prahy
18. 9.	Ilja Šmíd, muzikolog, býv. ministr kultury za ANO
21. 9.	Klára Samková, advokátka
25. 9.	Andrej Babiš (ANO), premiér
26. 9.	Jakub Landovský (ČSSD), kandidát na pražského primátora
27. 9.	Janek Rubeš, novinář
1. 10.	Bohuslav Svoboda (ODS), kandidát na pražského primátora
2. 10.	Petr Stuchlík (ANO), kandidát na pražského primátora
3. 10.	Alexandra Udženija (ODS), kandidátka do pražského zastupitelstva
4. 10.	Terezie Kovalová, violoncellistka

Jak ukazují tabulky 18 – 21, je zřejmé, že uplatňovat kritéria vyváženosti na zastoupení kandidujících politických stran v daném pořadu je při tak širokém spektru kandidujících subjektů a současně na tak malém vysílacím prostoru de facto nemožné. Co by ale měl pořad uvést transparentněji, je výběrový klíč, podle kterého byli do diskuse zváni respondenti. To se týká i celkového vyznění rozhovorů.

Tabulka č. 19: Počet a podíl referencí o stranách kandidujících do ZO a Senátu (N = 47)

strana	počet	v %
ANO	16	34 %
ČSSD	8	17 %
ODS	5	11 %
KDU-ČSL	4	9 %
KSČM	4	9 %
SPD	2	4 %
STAN	2	4 %
Piráti	1	2 %
TOP 09	1	2 %
Zelení	1	2 %
SPOZ	1	2 %
Praha sobě	1	2 %
nezávislí kandidáti	1	2 %
celkem	47	100 %

Tabulka č. 20: Typy referencí o kandidujících stranách: volby do ZO i Senátu (N = 47)

strana	program strany	chování strany, konkrétní kroky	představitelé a kandidáti strany	celkem	počet
ANO	25 %	19 %	56 %	100 %	16
ČSSD	38 %	13 %	50 %	100 %	8
ODS	40 %	20 %	40 %	100 %	5
KDU-ČSL	25 %		75 %	100 %	4
KSČM	75 %	25 %		100 %	4
SPD	50 %		50 %	100 %	2
STAN		50 %	50 %	100 %	2
Piráti		100 %		100 %	1
TOP 09		100 %		100 %	1
Zelení		100 %		100 %	1
SPOZ			100 %	100 %	1
Praha sobě			100 %	100 %	1
nezávislí kandidáti			100 %	100 %	1
celkem	30 %	21 %	49 %	100 %	47

Defavorizační obsahový kontext⁵

Následující tabulka ukazuje vyšší zastoupení referencí s negativním hodnotícím vyzněním u hnutí ANO a u ČSSD.

V případě hnutí ANO tvořila jejich obsah:

- *kritika Andreje Babiše, jeho politického stylu a využití podpory pro vládu ze strany KSČM.*
- *-hnutí bylo rovněž kritizováno za rozhazovačnou, nezodpovědnou a populistickou rozpočtovou politiku.*

V případě ČSSD šlo:

- *o kritiku nerealistických předvolebních slibů komunálních politiků (MHD zdarma)*
- *účast ve vládě podporované KSČM.*

Tabulka č. 21: Favorizace / defavorizace stran – volby do ZO i Senátu (N = 47)

strana	neutrální	favorizace	defavorizace	celkem	počet
ANO	44 %	25 %	31 %	100 %	16
ČSSD	50 %	13 %	38 %	100 %	8
ODS	20 %	60 %	20 %	100 %	5
KDU-ČSL	25 %		75 %	100 %	4
KSČM			100 %	100 %	4
SPD	50 %		50 %	100 %	2

⁵ Pokud porušily uvedené defavorizační postupy profesně etické standardy a vedly tak k poškozování mediálního obrazu kandidujících subjektů, věnujeme se jim detailněji v následující kvalitativní analýze.

strana	neutrální	favorizace	defavorizace	celkem	počet
STAN			100 %	100 %	2
Piráti		100 %		100 %	1
TOP 09			100 %	100 %	1
Zelení			100 %	100 %	1
SPOZ	100 %			100 %	1
Praha sobě			100 %	100 %	1
nezávislí kandidáti			100 %	100 %	1
celkem	32 %	19 %	49 %	100 %	47

3.2.1 Kvalitativní analýza profesních pochybení

V rámci kvalitativní analýzy jsme se zaměřili na identifikaci a analytický popis moderátorských profesních pochybení či faulů v relevantních rozhovorech. Zvláště jsme se soustředili na následující typy profesních nedostatků žurnalistů:

- defavorizaci mluvčího/politického či jiného institucionálního subjektu diskuse. Jde o záměrné i nezáměrné zvukové, resp. verbální i nonverbální připisování negativního statu aktérům komunikační situace a/nebo jejich idejím. Novinář či jiní tvůrci pořadu tak činí způsobem, který nesleduje primárně informační či interpretační funkci, ale akcentuje uvedený negativní status, zvláště formou kritiky ad hominem, která akcentuje emocionální argumentaci, a to na úkor argumentace věcné (např. zesměšňování, dehonestace).
- favorizaci mluvčího/politického či jiného institucionálního subjektu diskuse. Jde o záměrné i nezáměrné zvukové, resp. verbální i nonverbální připisování pozitivního statu aktérům komunikační situace a/nebo jejich idejím formou, která posiluje hodnotu jejich mediálního obrazu nebo obraz subjektu, který reprezentují. Novinář či jiní tvůrci pořadu tak činí způsobem, který nesleduje primárně informační či interpretační funkci, ale akcentuje uvedený pozitivní status, a to zvláště formou emocionálního popisu. Tato favorizace se realizuje často formou ad hominem, a to na úkor věcné argumentace (např. ingratiace, návodné otázky posilující status subjektu atd.).
- nekorektní interpretace (např. zkreslování, zveličování...),
- věcná, informační nepřipravenost a/nebo věcná nepřesnost při formulování dotazu,
- nepřesné odkazování na zdroj (odkaz na zdroj uveden nepřesně),
- používání argumentů, které nelze spojit s jasně definovaným zdrojem,
- neschopnost řídit dialog/polylog více mluvčích,
- nedostatečná schopnost odhalovat rozpory v komunikačním projevu mluvčích,
- neschopnost korigovat "fauly", kterých se diskutující dopouštěli,
- ztráta kontroly (neovládnutí emocí, ironie, sarkasmu, zesměšňování) na straně moderátora,
- nekorektní interpretace dat výzkumů veřejného mínění (nejsou uvedeny parametry a kontext výzkumu: interval sběru dat, velikost vzorku, znění položených otázek, přečtení jednoho měření jako by šlo o trend, neopravení nekorektní interpretace hostů pořadu, prezentace volební prognózy v době hlasování).

Kvalitativní analýza ukazuje, že v 15 analyzovaných rozhovorech se moderátor dopustil následujících dílčích profesních chyb, které mají většinou jeden společný jmenovatel, a to bulvarizující styl řízení rozhovoru, pro který je typický vyšší akcent na roli moderátora/ů. Ten občas posiloval atraktivitu diskuse kladením návodných otázek, a především, nezastíral své sympatie s některým subjektem diskuse. Neplnil tak v některých případech roli názorového oponenta, viz následující ilustrace:

1/ Pořad je koncipován jako otevřená linka pro dotazy posluchačů na hosta. Několikrát zazněly velmi expresivní dotazy či komentáře posluchačů, v nichž se objevují i **vulgarismy**. Moderátor se snaží v rámci možností a omezení daných modelem pořadu i tématem rozhovoru tyto projevy urážející hosta korigovat. (3. 9., 6:49)

2/ **Sugestivně položený dotaz s vloženou odpovědí:** „*Ona (ministřyně financí) říkála, že nejde počítat s evropskými penězi. To vysvětlení bylo myslím celkem přijatelné, nebo ne?*“ (4. 9., 7:30)

3/ V diskuzi o návrhu státního rozpočtu kladl moderátor hostovi sugestivní, resp. **hodnotící komentativní dotazy**, které favorizovaly politický subjekt (hnutí ANO), aniž by uvedl vlastní argumenty, aby s nimi mohl host vést polemiku. „*To už je dobré, ne? Nemůžete chtít hned všechno, pane Ferjenčíku.*“ (4. 9., 8:20)

4/ Moderátor se u tématu projednávání protikuřáckého zákona nekorektním až ironickým způsobem vyjadřoval k hlasování poslanecké sněmovny a některých poslanců. Zároveň kladl hostovi i **sugestivní otázky a projevoval zjevné sympatie k určitému hodnotovému proudu** (vymezil se proti tzv. politické korektnosti apod.). Tyto projevy moderátora se objevovaly i v dalších jiných částech rozhovoru. (6. 9., 13:38)

5/ Moderátor nekorigoval velmi ostré výpady mluvčí (K. Samková) vůči veřejnoprávním médiím, **nebyl diskutující názorovým oponentem** a svou pasivitou de facto přitakává hodnocení respondenta. (21. 9., 11:11)

6/ Moderátor nekorigoval velmi agresivní, ironické a zesměšňující výpady mluvčí (K. Samková) vůči nepřítomné europoslankyni Michaelae Šojdové, **neplní tak povinnost být diskutující názorovým oponentem** v situaci, kdy není napadený subjekt přítomen. (29. 9., 17:57)

7/ Moderátor kladl hostovi (Andreji Babišovi) **sugestivní a do značné míry podbízivé a především vulgárně hodnotící otázky**. „*Kdo je teda větší lotr?*“ (otázka moderátora na politické působení Miroslava Kalouska a Bohuslava Sobotky.) Neskrývané sympatie k respondentovi byly přítomny v celém rozhovoru a favorizují hosta. Moderátor de facto **nesehrává roli názorového oponenta** a primárně deklaruje, že Andreji Babišovi „*drží palce*“. (25. 10., 11:50)

8/ Moderátor **nesehrával roli názorového oponenta** a v diskuzi o předvolebním slibu pražské ČSSD učinit městskou dopravu bezplatnou, spíše přitakával názorům hosta formou návodných otázek, resp. vkládáním odpovědi do samotné otázky: „*Takže je to hloupost.*“ (1. 10., 9:30)

4. HLAVNÍ ZÁVĚRY

Cílem analýzy bylo odpovědět na otázku, zda vybrané pořady Frekvence 1 respektovaly ustanovení § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Výše uvedená analýza poskytuje datové podklady a východiska, která by měla posloužit RRTV k rozhodnutí, zda předvolební vysílání jako celek, i v rámci jednotlivých pořadů, dodržovalo zásady objektivního a vyváženého informování.

Dle zadání měla analýza poskytnout odpovědi na tři základní okruhy otázek:

- I. Byly z pohledu frekvenční analýzy reprezentovány kandidující subjekty vyváženě?
- II. Jsou výsledné obrazy politických stran, respektive jejich představitelů výsledkem objektivní, vyvážené a nestranné editoriaální praxe?
- III. Do jakých interpretačních rámců vkládaly vybrané stanice, programy a pořady kandidující subjekty, a to zvláště v optice jejich de/favorizace?
 - III.1. Jakým způsobem reprezentovaly sledované zpravodajské a publicistické pořady kandidující subjekty, respektive docházelo v kvalitativní rovině k poškozování a nebo naopak podpoře jejich mediálního obrazu?
 - III.2. V čem spočívala kvalitativní dimenze případné de/favorizace kandidujících subjektů?
 - III.3. Jaké atributy kandidujících subjektů zvýznamňovala analyzovaná média, pokud bylo možné hovořit o jejich de/favorizaci?

4.1 Kvantitativní analýza

Primárním cílem bylo zjistit, zda v průběhu předvolebního vysílání od 3. 9. do 6. 10. 2018 nedošlo ve vysílání k porušení kritérií objektivity a vyváženosti, tak, jak je chápe zákon o rozhlasovém a televizním vysílání, resp. jak jsme je operacionálně vymezili v teoretické části předložené analýzy.

V analyzovaných zpravodajských a publicistických pořadech Frekvence 1 nebyl agendě senátních a komunálních voleb věnován velký prostor, což odpovídá (semi)bulvární dramaturgii této stanice, respektive formě oslovení auditora.

Převažovaly tak příspěvky, které tematizovaly mimovolební agendu, a to jak ve zpravodajství, tak v diskusním pořadu Pressklub.

Ve sledovaném období bylo pokrytí jednotlivých stran, hnutí a koalic, resp. reprezentace jejich představitelů nerovnoměrné. Prezentované kvantitativní ukazatele shodně dokládají, že nejvíce prostoru k oslovení měly ČSSD a ANO, jako vládní koaliční subjekty, které získaly mediální bonus tvůrce či hegemonu politické scény. Největší pozornost tak byla věnována

politickým subjektům se zásadním podílem na vládní odpovědnosti a tvůrcům každodenní exekutivní agendy.

Hodnotící rámcování kandidujících subjektů nebylo v kvantitativní perspektivě, až na jednu výjimku (KSČM), výrazně disproporční. Vzhledem k relativně nízkému počtu odvysílaných příspěvků ale nelze chápat tuto nerovnovážnou reprezentaci jako zásadní nedodržení kritéria vyvážené prezentace, resp. jako projev cílené či systematické favorizace či defavorizace kandidujících politických subjektů.

4.2 Kvalitativní analýza

Cílem analýzy diskuzního pořadu F1 Pressklub bylo ověřit, zda na úrovni jednotlivých rozhovorů i v celku daného formátu docházelo k objektivní reprezentaci subjektů kandidujících v senátních či komunálních volbách a zda byl vůči nim uplatněn nestranný přístup.

Kvalitativní analýza během patnácti tematicky relevantních moderací ukázala několik vážnějších profesních chyb. Především bulvární styl moderace, který vedl moderátora k sugestivně laděným dotazům a k nedostatečnému plnění role názorového oponenta při vedení diskuze. Šlo ale o dílčí pochybení, která neměla systematickou podobu a nevedla k takové míře de/favorizace kandidujících subjektů, kterou bychom mohli označit za porušení profesní objektivity.

Celkově tak lze konstatovat, že v celku patnácti analyzovaných rozhovorů nedošlo k výrazné favorizaci či defavorizaci subjektů kandidujících v senátních nebo komunálních volbách. Pochybení odhalená kvantitativní a kvalitativní analýzou nelze považovat ve svém celku za porušení objektivního a vyváženého informování posluchačů.

5. LITERATURA

- Abercrombie, N., Hill, S. & Turner, B. (1980) *The Dominant Ideology Thesis*. London: Georg Allen and Unwin.
- Bacher, J. (2002) *Cluster Analysis*. Norimberk: University Erlangen-Nuremberg. (online) Cit. 28. 4. 2013. Dostupné z: <http://www.clusteranalyse.net/sonstiges/zaspringseminar2002/lecturenotes.pdf>.
- Bateson, G. (1954) 2006 'A Theory of Play and Fantasy' in K. Salen & E. Zimmerman (Eds.) *The Game Design Reader*, (pp. 314-328). Cambridge, London: The MIT Press.
- Benoit, W.L. (2007) *Communication in Political Campaigns*. New York: Peter Lang.
- Benoit, W.L. & Airne, D. (2005) 'A Functional Analysis of American Vice Presidential Debates', *Argumentation and Advocacy* 41: 225-236.
- Benoit, W.L. & Harthcock, A. (1999) 'Functions of the Great Debates: Acclaims, Attacks, and Defenses in the 1960 Presidential Debates', *Communication Monographs* 66: 341-357.
- Benoit, W.L. & Klyukovski, A.A. (2006) 'A Functional Analysis of 2004 Ukrainian Presidential Debates', *Argumentation* 20: 209-225.
- Benoit, W.L. & Sheafer, T. (2006) 'Functional Theory and Political Discourse: Televised Debates in Israel and the United States', *Journalism & Mass Communication Quarterly* 83(2): 281-297.
- Benoit, W.L., Wen, W.-C., & Yu, T.-H. (2007) 'A Functional Analysis of 2004 Taiwanese Political Debates', *Asian Journal of Communication* 17(1): 24-39.
- Clayman, S. & Heritage, J. (2002) *The news interview: journalists and public figures on the air*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dayan, D. & Katz, E. (1992) *Media events: The Live Broadcasting of History*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
- Entman, R. M. (1989) *Democracy without citizens: Media and the decay of American politics*. Oxford University Press on Demand.
- Entman, R. M. (1993) 'Framing: Toward clarification of a fractured paradigm', *Journal of Communication* 43 (4): 51 – 58.
- Focus (2013) Analýza předvolebního vysílání – parlamentní volby.
- Focus (2014) Analýza předvolebního vysílání – volby do EP.
- Focus (2015) Analýza předvolebního vysílání – volby do obecních zastupitelstev a do senátu.
- Focus (2016) Mediální reprezentace ukrajinské krize - analýza objektivit a vyváženosti vybraných pořadů odvysílaných ČRo v období od 1. 1. do 30. 10. 2015
- Focus (2017) Analýza vysílání ČRo k senátním a krajským volbám 2016 - analýza objektivit a vyváženosti vybraných pořadů ČRo věnovaných senátním a krajským volbám 2016.
- Foster, S. (2010) *Political communication*. Edinburg University Press. 72
- Gitlin, T. (2003) *The Whole World is Watching: Mass Media in the Making and Unmaking of the New Left*. Berkeley: University of California Press.
- Goffman, E. (1974) *Frame analysis*. Lebanon, NH: University Press of New England.
- Graber, D. A. (1984) *Processing the News: How People Tame the Information Tide*. New York: Longman.
- Haug, M., Koppang, H. & Svennevig, J. (2010) 'Moderator Bias in Television Coverage of an Election Campaign with no Political Advertising', *Nordicom Review* 31 (2): 79-94.
- Hutchby, I. (2006) *Media Talk: Conversation Analysis and the Study of Broadcasting*. Glasgow: Open University Press.

- Isotalus, P. (2001) 'Presidential Campaigning in Finland', *World Communication*, 30(2): 5-23.
- Isotalus, P. (2009) 'Agreement and Disagreement in Focus: A Cultural Perspective on Televised Election debates', in R. Wilkins & P. Isotalus (Eds.) *Speech Culture in Finland*, (pp.191-208). Lanham, LD: University Press of America.
- Isotalus, P. & Aarnio, E. (2006) 'A Model of Televised Election Discussion: The Finnish Multi-party System Perspective', *Javnost-The Public* 13: 61-71.
- Iyengar, S., Kinder, D. R. (2010) *News that matters: television and American opinion* Chicago: University of Chicago Press.
- Kahneman, D., Tversky, A. (1984) 'Choice, values, and frames', *American Psychologist*, 39: 341 – 350.
- Krippendorff, K. (2004) *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology*. Los Angeles, London: Sage.
- Kronick, J. C. (1997) 'Alternativní metodologie pro analýzu kvalitativních dat.' *Sociologický časopis* 33(1): 57-67.
- Lee, C. & Benoit, W.L. (2005) 'A Functional Analysis of the 2002 Korea Presidential Debates', *Asian Journal of Communication*, 15: 115-132.
- Levinson, S. C. (1983) *Pragmatics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Manheim, J.B. & Albritton, R.B. (1984) 'Changing National Images: International Public Relations and Media Agenda Setting', *The American Political Science Review*, 78 (3): 641-657.
- Matthes, J., Kohring, M. (2008) 'The Content Analysis of Media Frames: Toward Improving Reliability and Validity', *Journal of Communication* 58 (2): 258 – 279.
- McKinney, M.S. & Carlin, D. B. (2004) 'Political Campaign Debates', in L.L. Kaid (Ed.) *Handbook of Political Communication Research* (pp. 203-234). Mahwah: Lawrence Erlbaum.
- Mooi, E., Sarstedt, M. (2011) 'Cluster Analysis', in *A Concise Guide to Market Research. The Process, Data, and MMethods Using IBM SPSS Statistics* (pp. 237 – 284). Berlin, Heidelberg: Springer 73
- Berlin Heidelberg. (online) Cit. 28. 4. 2013. Dostupné z: <http://www.springerlink.com/index/10.1007/978-3-642-12541-6>.
- Neuendorf, K. A. (2009) Reliability for content analysis. In A. B. Jordan, D. Kunkel, J. Manganello & M. Fishbein (Eds.) *Media messages and public health: A decisions approach to content analysis* (pp. 67-87). New York: Routledge.
- Neuendorf, K. A. (2002) *The Content Analysis Guidebook*. Thousand Oaks: Sage.
- Neuendorf, K. A., & Skalski, P. D. (2009) Quantitative content analysis and the measurement of collective identity. In R. Abdelal, Y. M. Herrera, A. I. Johnston & R. McDermott (Eds.), *Measuring identity: A guide for social scientists* (pp. 203-236). Cambridge: Cambridge University Press.
- Strömbäck, J., R. Negrine, D. N. Hopmann, C. Jalali, R. Berganza, G.U.H. Seeber, J. Volek, B. Dobek, J. Mykkänen, M. Maier, B. Marinella & A. Seceleanu (2012) 'Sourcing the News: Comparing Source Use and Media Framing of the 2009 EP Elections', *Journal of Political Marketing*, 17 (2): 1-23.
- Strömbäck, J., R. Negrine, D.N. Hopmann, M. Maier, R. Berganza, J. Volek, B. Dobek-Ostrowska, J. Mykkänen, A. F. Roncarolo (2011) The Mediatization And Framing Of European Parliamentary Elections Campaigns. In M. Maier, J. Strömbäck & L. Kaid (Eds.),

Political Communication In European Parliamentary Elections (pp. 161-175). England/USA: Ashgate Publishing Limited.

- STRÖMBÄCK, Jesper, Ralph NEGRINE, David Nicolas HOPMANN, Michaela MAIER, Rosa BERGANZA, Jaromír VOLEK, Bogusława DOBEK-OSTROWSKA, Juri MYKKÄNEN a Franca RONCAROLO. The Mediatization and Framing of European Parliamentary Elections Campaigns. In Michaela Maier, Jesper Strömbäck and Linda Kaid (eds). *Political Communication in European Parliamentary Elections*. I. England/USA: Ashgate Publishing Limited, 2011. s. 161-175, 14 s.
- URBÁNIKOVÁ, Marína a Jaromír VOLEK. Prezidentské volby ve vysílání ČRo 1 Analýza objektivitu a vyváženosti vybraných pořadů odvysílaných ČRo 1 Radiožurnál mezi 15. 12. 2012 a 26. 1. 2013. Praha, Rada ČRo: Český rozhlas, Praha., 2013. 134 s
Marína URBÁNIKOVÁ a Jaromír VOLEK: Between Europeanization and De-Europeanization. A Comparative Content Analysis of the EU Agenda in the Pre-election Czech Quality Press. In XXII World Congress of Political Science, Madrid, Spain. 2012.
- Van Gorp, B. (2005) 'Where is the Frame?: Victims and Intruders in the Belgian Press Coverage of the Asylum Issue', *European Journal of Communication* 20 (4): 484 – 507.
- VOLEK, Jaromír a Marína URBÁNIKOVÁ. *Čeští novináři v komparativní perspektivě*. Praha: Academia, 2017. 386 s. Společnost, sv. 18. ISBN 978-80-200-2699-6.
- Volek, J. (2013) 'Mediální obraz ve volební kampani: první prezidentská volba v médiích jako ritualizované (melo)drama o hledání aristokrata plebejce'. In: *Media a společnost*. Praha.
- Volek, J. (2010) Czech Journalists After the Collapse of the Old Media System: Looking for New Professional Self-Image. In B. Dobek-Ostrowska, M. Głowacki, K. Jakubowicz, M. Sükösd (Eds.): *Comparative Media Systems. European and Global Perspectives* (pp. 171-194). Budapest: Central European University Press.
- Volek, J. (2000) Analýza diskusních pořadů pro RRTV ČR. Brno: FSS MU.
- VOLEK, Jaromír. Mediální obraz ve volební kampani. Prezidentská volba v médiích jako ritualizované (melo)drama o hledání aristokrata plebejce. In *Média a společnost*. Praha: Fokoláre, Pontes., 2013. s. 5-18, 14 s.
- VOLEK, Jaromír. Czech Journalists After the Collapse of the Old Media System: Looking for New Professional Self-Image. In Bogusława Dobek-Ostrowska Michał Głowacki Karol Jakubowicz Miklós Sükösd: *Comparative Media Systems. European and Global Perspectives*. I. Budapest: Central European University Press, 2010. s. 171-194, 23 s.
- VOLEK, Jaromír. Objektivita a vyváženost hlavních diskusních pořadů (V pravé poledne, Sedmička, Partie). In: *Zpráva o stavu vysílání a činnosti RRTV ČR*. Praha: Rada České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání, 2000. 22 s. Výroční zpráva RRTV
- Vreese, C. H. De. (2005) 'News framing: Theory and typology', *Information Design Journal* 13 (1): 51 – 62.
- Westerstahl, J. (1983) 'Objective News Reporting', *Communication research* 10 (3): 403-424.

Přijatá usnesení a shrnutí dalšího vývoje

Usnesení přijaté dne 25. června 2019 (zasedání Rady č. 11/2019):

Rada se seznámila s Analýzou rozhlasového vysílání FREKVENCE 1 před volbami do zastupitelstev obcí a třetiny Senátu Parlamentu ČR v roce 2018.

Dle výsledků předložené analýzy byly zpravodajské i politicko-publicistické příspěvky na stanici FREKVENCE 1 ve dnech před volbami do zastupitelstev obcí a Senátu PČR 2018, tj. 7. 9. až 5. 10. 2018, odvysílány v souladu se zákonem č. 231/2001 Sb. Zkoumané příspěvky splňovaly kritéria vyváženosti a objektivity a ve svém celku nevedly k upřednostňování žádné politické strany ani hnutí. Rada se s analýzou seznámila a vzhledem k jejím závěrům nepřistoupila k dalším právním krokům.